

2009. január 14., szerda

Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumainak nyilvánosság általi hozzáférése

P6_TA(2009)0022

Az Európai Parlament 2009. január 14-i állásfoglalása az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumainak nyilvánosságáról (az 1049/2001/EK rendelet végrehajtása) (2007/2154(INI))

(2010/C 46 E/11)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EK-Szerződésre, és különösen a jogi aktusok közzétételére vonatkozó 254. cikkére és az uniós polgároknak és lakosoknak az európai parlamenti és tanácsi dokumentumokhoz való hozzáférési jogára vonatkozó 255. cikk (2) bekezdésére,
- tekintettel az EK-Szerződésre, és különösen a tanácsi dokumentumok nyilvános hozzáférhetőségére vonatkozó feltételeknek a Tanács eljárási szabályzatában történő meghatározására irányuló kötelezettségről szóló 207. cikk (3) bekezdésére,
- tekintettel az EU-Szerződésre, és különösen az 1. cikkre (az Unió egyik általános elveként a nyitottság elve), a 6 cikkre (demokrácia), a 28. cikk (1) bekezdésére és a 41. cikk (1) bekezdésére (a közös kül- és biztonságpolitikára, valamint bűnügyekben a rendőri és igazságügyi együttműködésre vonatkozó dokumentumokhoz való hozzáférési jog alkalmazása),
- tekintettel a Lisszaboni Szerződés által módosítandó, az Európai Unióról szóló szerződés 10. és 16. cikkére, és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 15. és 298. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió alapjogi chartájára, és különösen annak 41. cikkére (a megfelelő ügyintézéshez való jog) és 42. cikkére (a dokumentumokhoz való hozzáférés joga),
- tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,
- tekintettel az Európai Gazdasági Közösség és az Európai Atomenergia-közösség levéltárainak a nyilvánosság számára történő megnyitásáról szóló 354/83/EGK, Euratom rendelet módosítására irányuló 2003. szeptember 22-i, 1700/2003/EK, Euratom tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel az Európai Közösségek Bíróságának és Elsőfokú Bíróságának a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó esetjogára, különösen az Elsőfokú Bíróság T-194/04. sz. Bavarian Lager Co. Ltd kontra Európai Közösségek Bizottsága ügyben hozott ítéletére és az Európai Bíróság C-39/05 és C-52/05. sz. Svéd Királyság és Maurizio Turco kontra Európai Unió Tanácsa összevont ügyben hozott ítéletére (a „Turco ügyben hozott európai bírósági ítélet”),
- tekintettel a dokumentumokhoz való hozzáférés kérdésében az európai ombudsman és az európai adatvédelmi biztos tevékenységére és dokumentumaira,
- tekintettel az Európai Parlament által a Tanácsnak a biztonság- és védelempolitika területével kapcsolatos minősített információihoz való hozzáférésről szóló 2002. november 20-i, az Európai Parlament és a Tanács közötti intézményközi megállapodásra ⁽³⁾,
- tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló 2008. április 30-i bizottsági javaslatra (COM(2008)0229),

⁽¹⁾ HL L 145., 2001.5.31., 43. o.

⁽²⁾ HL L 243., 2003.9.27., 1. o.

⁽³⁾ HL C 298., 2002.11.30., 1. o.

2009. január 14., szerda

- tekintettel a hivatalos dokumentumokhoz való hozzáférésről szóló Európa tanácsi egyezmény tervezetére,
 - tekintettel a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett szóban megválaszolandó kérdésekre az Európai Bíróság Turco ügyben (O-87/2008 és O-88/2008) hozott ítéletének végrehajtásáról,
 - tekintettel a Tanács, a Bizottság és az Európai Parlament dokumentumokhoz való hozzáférésről szóló 2006. évi jelentéseire, valamint az 1049/2001/EK rendelet 17. cikkére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére és 97. cikkének (7) bekezdésére,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére (A6-0459/2008),
- A. mivel a jogállamiságon alapuló demokráciákat kötelezi a polgárokra vonatkozó szabályok nyilvánosságának elve, amely magában foglalja az uniós intézmények és különösen azok döntéshozatali folyamatai tekintetében a nyitottság és az átláthatóság kötelezettségét, amelynek értelmében a demokratikus jogalkotási szervek ülései, vitái és szavazásai nyilvánosak, míg a jogszabályok és a kapcsolódó szövegek tervezeti szintén hozzáférhetőek,
- B. mivel a polgároknak a demokratikus politikai rendszer elszámoltathatóságának és legitimitásának biztosítása érdekében joguk van ahhoz, hogy megismerjék:
- a képviselők által a megválasztásukat vagy a közjogi szervezetbe való kinevezésüket követően, vagy a tagállam európai vagy nemzetközi szinten történő képviselete során tanúsított magatartást (elszámoltathatóság elve),
 - a döntéshozatali folyamat működését (beleértve a dokumentumokat, a módosításokat, a menetrendet, az érintett szereplőket, a leadott szavazatokat stb.),
 - a közpénzek elosztásának és elköltésének módját valamint annak eredményét (a források nyomon követhetőségének elve),
- C. mivel a nemzetközi közösség és az Európai Unió a tagállamai tapasztalatai alapján egyre inkább elismeri a dokumentumokhoz való hozzáféréshez és a tájékozódáshoz való valódi jogot, amely a demokrácia, a nyilvánosság, az átláthatóság és a nyitottság elvein alapul,
- D. mivel az uniós intézményeknek az 1049/2001/EK rendelet alkalmazására vonatkozó éves jelentéseiben szereplő mennyiségi adatok arra utalnak, hogy a dokumentumokhoz több esetben biztosítottak hozzáférést (általában az elutasítások arányának és számának csökkenése), míg az elutasítások indokolásai uniós intézményenként eltérőek (az elsődleges indok a döntéshozatali folyamat védelme), valamint hogy a Bizottság és a Parlament nem iktatott be a nyilvántartásába minősített dokumentumokat, míg a Tanács a nyilvántartásában szereplő 409 dokumentumból 79-et minősítettként iktatott be; mivel a minőségi elemzésből egyértelműen úgy tűnik, hogy e rendelet egyes rendelkezései eltérő értelmezésre adtak lehetőséget a helyes alkalmazás tekintetében, ami miatt a polgárok az európai ombudsmanhoz és az Európai Bírósághoz fordultak,
- E. mivel az 1049/2001/EK rendelet 11. cikkének (2) bekezdése ellenére a Tanács az intézményközi hivatkozási számokat csak korlátozott számú dokumentumba illeszti be, ezáltal megnehezítve a dokumentumok eljáráshoz társítását, vagy leminősíti a dokumentumokat belső munkadokumentumokká, amelyeket nem jegyez be, vagy diplomáciai dokumentumként kezeli őket, semmissé téve a polgárok hozzáférési jogait,
- F. mivel az 1049/2001/EK rendelet (6) preambulumbekzdése értelmében a hozzáférést az átruházott hatásköri eljárással (komitológia) létrehozott dokumentumok esetében is biztosítani kell, és mivel a jogszabályok kilenc tizedét ezzel az eljárással fogadják el és ennek megfelelően ezen a kereten belül teljes mértékben megfelelő és átlátható parlamenti és demokratikus ellenőrzést kell biztosítani,

2009. január 14., szerda

- G. mivel az internet vált a polgárok számára az uniós dokumentumok megtekintésének fő eszközévé, míg az uniós intézmények által internetes úton elérhetővé tett dokumentumok száma emelkedett, ami jelenleg igényt teremt az uniós intézmények és a dokumentumok honlapjainak felhasználóbarátabbá tételére, azok összekapcsolására és az egységes európai uniós ügyfélkapu létrehozására az összes uniós dokumentumhoz, eljáráshoz és intézményhez való hozzáférés érdekében,
- H. mivel az uniós intézményeknek jelenleg további lépéseket kellene tennie az átláthatóság, nyitottság és demokrácia erősítése érdekében az „európai uniós tájékoztatás szabadságáról szóló jogszabály” felé történő elmozdulás révén, mivel az 1049/2001/EK rendelet alkalmazásában számos hiányosság került a nyilvánosság tudomására, az uniós intézményeknek meg kell vizsgálniuk a közelmúltbeli bírósági döntéseket és sürgősen végre kell hajtaniuk azokat, mindemellett a Bizottság javaslatot készített az 1049/2001/EK rendelet felülvizsgálatára vonatkozóan,
1. hangsúlyozza, hogy az Európai Bíróság Turco ügyben hozott korszakalkotó ítélete arra a következtetésre jutott, „hogy az 1049/2001/EK rendelet főszabályként kötelezővé teszi a Tanács Jogi Szolgálatát a jogalkotási folyamatra vonatkozóan összeállított vélemények közzétételét” ⁽¹⁾ és hogy a Bíróság ezen ítéletben az alábbi következtetésekre jutott:
- a nyilvánosságnak az uniós intézmények dokumentumaihoz való hozzáférésre vonatkozó joga ezen intézmények demokratikus jellegéből származik, az 1049/2001/EK rendelet (4) preambulumbekzdése és 1. cikke rendelkezéseinek értelmében,
 - a rendeletben szereplő kivételeket (mint például a döntéshozatali folyamat védelmét) szigorúan kell értelmezni, és azoknak egyensúlyban kell állniuk a közzétételhez fűződő nyomós közérdekkel, ami összefügg a demokráciával, a polgárok döntéshozatali folyamatba való szorosabb bevonásával, a közigazgatás legitimitásával, a hatékonysággal és a polgároknak való elszámoltathatósággal ⁽²⁾,
 - ezen következtetések még fontosabbak, ha az intézmény jogalkotási hatáskörében jár el ⁽³⁾,
 - egy jogalkotási aktus (és annak jogszerűsége) tekintetében a különböző nézetekre vonatkozó nyitottság „– a különböző álláspontok nyílt megvitatását lehetővé téve – hozzájárul az intézményeknek az európai polgárok vonatkozásában fennálló nagyobb legitimitásához, valamint az európai polgárok bizalmának növeléséhez” ⁽⁴⁾,
 - az intézménynek a közzététel megtagadását részletesen indokolnia kell ⁽⁵⁾;
 - a kivételek csak azon időtartamra érvényesek, amely során a védelem a dokumentum tartalma alapján indokolt ⁽⁶⁾;
2. hangsúlyozza, hogy az Európai Bíróság Turco ügyben hozott ítélete tovább erősíti az Európai Unióban azon elvet, amelynek értelmében a demokratikus intézmények kötelessége a tevékenységük, dokumentumaik és határozataik nyilvánosságának biztosítása, ami az EU-Szerződés 6., valamint az EK-Szerződés 254. és 255. cikke alapján jogszerűségük, legitimitásuk és elszámoltathatóságuk feltétele, valamint hogy ennek következtében a dokumentumokat közzé kell tenni, és azoknak minden esetben hozzáférhetőnek kell lennie, illetve ezen elv alól bármilyen kivételt korlátozni kell és szigorúan kell értelmezni;

⁽¹⁾ A Turco ügyben hozott európai bírósági ítélet 68. bekezdése.

⁽²⁾ A kivétel alá tartozó dokumentumok (például a „jogi vélemények”) tartalmát meg kell vizsgálni annak kiértékelésére, hogy mely részeire vonatkozik a kivétel; a közzétételhez kapcsolódó kockázatoknak „ésszerűen előre láthatónak és nem csupán elméletinek” kell lenniük; az egyensúly az ilyen kockázatok és a „dokumentum hozzáférhetővé tételéhez fűződő közérdek között, tekintettel azokra az előnyökre, amelyek ... a nagyobb nyitottságból származnak, vagyis hogy a polgárok még inkább részt vehetnek a döntéshozatali eljárásban, valamint biztosítva van a polgárok számára a közigazgatás nagyobb legitimitációja, hatékonysága és felelőssége a demokratikus rendszerben”.

⁽³⁾ Mivel „annak lehetősége ugyanis, hogy az állampolgárok megismerjék a jogalkotási tevékenységek alapjait, a demokratikus jogaik tényleges gyakorlásának feltételét képezi”. (a Turco ügyben hozott ítélet 46. pontja) és mivel az 1049/2001/EK rendeletben kiemelt „nyomós közérdek képez az a körülmény, ha a ... dokumentumok közzététele növelheti az átláthatóságot és a jogalkotási folyamat nyitottságát, valamint megerősítheti az európai polgárok azon demokratikus jogát, hogy ellenőrizzék mindazon információkat, amelyek valamely jogalkotási aktus alapjául szolgáltak” (a Turco ügyben hozott ítélet 67. pontja).

⁽⁴⁾ A Turco ügyben hozott európai bírósági ítélet 59. bekezdése.

⁽⁵⁾ A Turco ügyben hozott európai bírósági ítélet 69. bekezdése.

⁽⁶⁾ A Turco ügyben hozott európai bírósági ítélet 70. bekezdése.

2009. január 14., szerda

3. felhív sürgősen minden uniós intézményt, hogy a közelmúltbeli európai bírósági ítélkezési gyakorlat, különösen a Turco ügyben hozott európai bírósági ítélet alapján alkalmazza az 1049/2001/EK rendeletet annak minden vonatkozásában, különös tekintettel a jogalkotási eljárásokra (a jogi szolgálat véleményeinek közzététele, a kivételek szigorú értelmezése, a közzététel megtagadásának részletes indokolása stb.), továbbá felhívja a Tanácsot, hogy valamennyi vita, dokumentum és információ nyilvánosságának biztosítása érdekében vizsgálja felül szabályait, beleértve a Tanácsban, a Tanács munkacsoportjaiban és szakértői csoportjaiban a tagállamok küldöttségeinek összetételét, és nyilvános üléseiről készítsen jegyzőkönyvet, mivel a Bíróság következtetései szintén alkalmazandók azon tekintetben, hogy a döntéshozatali folyamat védelmére vonatkozó kivételnél fontosabb a nyitottsághoz fűződő közérdek, mivel a jogalkotási aktusra vonatkozó eltérő álláspontok növelik az intézmények legitimitását;

4. felhívja az uniós intézményeket, hogy határozzanak meg közös szabályokat az adminisztratív eljárások végrehajtása és az adminisztratív dokumentumok betérjesztése, titkosítása, titkosításuk feloldása, iktatása, illetve uniós intézményen belüli és kívüli terjesztése tekintetében, tekintettel arra, hogy az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által az Európai Unió alapjogi chartájának 41. cikkében kijelentettek szerint az átláthatóság elve elválaszthatatlan a helyes ügykezelés elvétől; ugyanezen összefüggésben az Európai Gazdasági Közösség és az Európai Atomenergia-közösség levéltárainak a nyilvánosság számára történő megnyitására szóló 354/83/EGK, 1983. február 1-i Euratom tanácsi rendeletet ⁽¹⁾ az 1049/2001/EK rendelet felülvizsgálatának részévé kell tenni, hogy az tartalmazza a jelenlegi, közbülső és történeti irattárak közös szabályainak meghatározásait az uniós intézmények és a tagállamok gyakorlatai közötti jelenlegi következetlenségek elkerülése érdekében;

5. úgy véli, hogy a Parlamentnek az Európai Unióban a nyilvánosság, az átláthatóság és nyitottság élére kell állnia, és hogy a 2009-es parlamenti választásokat megelőzően egy rendkívüli cselekvési tervet kell indítania – például az e-parlamenti kezdeményezés keretében – annak biztosítása érdekében, hogy bővebb és könnyebben elérhető tájékoztatást biztosítson honlapján az alábbiakról:

- az európai parlamenti képviselők tevékenységéről, a parlamenti munkában való részvételükről és jelenlétükről, abszolút, relatív és százalékos arányban, a polgárok számára többek között keresési kritériumok alapján is elérhető és hozzáférhető módon ⁽²⁾,
- a parlament tevékenységéről a plenáris, bizottsági és delegációs üléseken, illetve a belső szervek ülésein; a jogalkotási figyelt tovább kellene fejleszteni az összes vonatkozó dokumentumra való hivatkozások és linkek beépítése által ⁽³⁾; a bizottsági és delegációs tevékenységet a Parlament honlapján ugyanúgy közzé kell tenni, mint a plenáris tevékenységet, továbbá rögzíteni is kellene, és a keresési kritériumok alapján a polgárok részére hozzáférhetővé kell tenni; a belső szerveknek (például az Elnökök Értekezletének, az Elnökségnek, a quaestoroknak, a parlamenti reformmal foglalkozó munkacsoportnak stb.) a tevékenységük – a többi képviselővel és a polgárokkal szembeni – átláthatóságának legmagasabb fokát kell előmozdítaniuk és biztosítaniuk, azáltal, hogy valamennyi dokumentumukat hozzáférhetővé teszik,
- az európai parlamenti képviselők juttatásairól és kiadásairól, az európai ombudsman álláspontjával összhangban, azzal összefüggésben, hogy a tájékoztatáshoz való jog az ilyen jellegű adatokra ⁽⁴⁾, illetve valamennyi parlamenti képviselő pénzügyi érdekeltségeiről szóló valamennyi nyilatkozatra is alkalmazandó és ezt az információt az EU valamennyi hivatalos nyelvén hozzáférhetővé kell tenni,

felhívja továbbá a tagállamokat, a nemzeti parlamenteket és más választott szerveket, hogy a parlamentek és a parlamenti képviselők tevékenységére vonatkozó nyilvántartás létrehozása révén járjanak el hasonlóan;

⁽¹⁾ HL L 43., 1983.2.15., 1. o.

⁽²⁾ Mint például: hány napig volt jelen egy európai parlamenti képviselő a parlamentben, hol írt alá, hol és hogyan szavazott, a név szerinti szavazások során a plenáris és a bizottsági üléseken; milyen intézményi szervek ülésén vett részt, például plenáris és/vagy bizottsági és/vagy küldöttségi üléseken stb.; az adatokat olyan keresési kritériumok alapján is rendelkezésre kell bocsátani, mint például a képviselő neve / plenáris / bizottsági/ küldöttségi ülés / szavazatok / jelenlét / nap / hónap / jogalkotási ciklus stb., és ezen honlapra mutató linket kell biztosítani a képviselők honlapjain és más érintett honlapokon; A képviselők honlapjainak tartalmaznia kell ezt az információt, valamint többek között az asszisztensek nevét, a véleményeket, valamint a jelentésekre vagy egyéb jogalkotási aktusokra vonatkozó bizottsági vagy plenáris üléseken előterjesztett módosításokat, a szavazások magyarázatait, az audio-vizuális felszólalásokat, az aláírt írásbeli nyilatkozatokat, beleértve valamennyi aláíró nevét stb.

⁽³⁾ A bizottsági eljárások és dokumentumok, mint például az első jelentések és a módosítások, más bizottságok véleményei, a jogi szolgálat véleményei, a plenáris ülésen előterjesztett módosítások, név szerinti szavazások, intézményközi, különösen a jogalkotáshoz kapcsolódó levelek bizottsági és plenáris szinten stb.

⁽⁴⁾ Az európai ombudsman az Európai Parlamenthez intézett ajánlástervezete a 3643/2005/(GK)WP panaszbeadványról.

2009. január 14., szerda

6. sürgeti a Bizottságot, hogy kövesse az európai ombudsmannak a bizottsági nyilvántartásra vonatkozó ajánlásait (3208/2006/GG panaszbeadvány) azon kötelezettség tekintetében, hogy „amennyiben arra még nem került sor, a 3. cikk a) pontjának értelmében építsenek be az 1049/2001/EK rendelet 11. cikke által előírt nyilvántartásba hivatkozásokat minden birtokukban lévő dokumentumra”;

7. úgy véli, hogy a dokumentumok és az információk megjelenítése egyszerűbb lenne, ha a jogalkotó intézmények – például ugyanazon dokumentum különböző változataira és azok módosításaira, mellékleteire és helyesbítéseire való hivatkozás esetén ⁽¹⁾ – magukat a dokumentumokat közös szabványok szerint terjesztették elő, vennék nyilvántartásba és használnák fel újra, nyílt forráskódú szövegszerkesztők, hatékony többnyelvűség és olyan technológiák használatával, amelyek az európai közigazgatások közötti átjárhatósági eszközökről (ISA) szóló bizottsági közlemény (COM(2008)0853) tagállamoknak tett javaslata szerint és a közsféra információinak további felhasználásáról szóló 2003. november 17-i 2003/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁾ értelmében a fogyasztékkal élők számára is lehetővé teszik az információhoz és dokumentumokhoz való hozzáférést;

8. úgy véli, hogy a hatékony, a polgárokat középpontba állító intézményközi átláthatósági és kommunikációs politika hiánya miatt az uniós intézményekkel kapcsolatos információkhoz való hozzáférés továbbra is akadályoztatva van a polgárok számára; úgy véli, hogy az uniós polgárok számára lehetővé kell tenni, hogy hozzáférési ponttól függetlenül nyomon követhessenek egy adott jogalkotási vagy adminisztratív eljárást, és hozzáférhessenek valamennyi ahhoz kapcsolódó dokumentumhoz ⁽³⁾; a már 2001-ben szorgalmazottak szerint intézményközi útitervet kell meghatározni az uniós intézmények nyilvántartásai és honlapjai javítása, egyszerűsítése, véglegesítése és interoperábilissá tétele érdekében; az e-kormányzati technikákban vezető szerepet betölteni kívánó uniós intézményeknek képeseknek és hajlandóaknak kell lenniük valódi intézményközi internetes keresők létrehozására, amelyek a nyilvánosság számára felhasználóbarátabbá tennék a dokumentumokhoz és az információhoz való hozzáférést;

9. mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az 1049/2001/EK rendelet 12. cikkében előírtak ellenére számos előkészítő jogalkotási dokumentum továbbra sem kerül nyilvántartásba vételre (például a főként a Coreper I által létrehozott tanácsi munkacsoportokon belül tárgyalt „ülésdokumentumok”), vagy ha nyilvántartásba vételre is kerülnek, akkor hiányzik az intézményközi kód, így ezeket lehetetlen a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség jogalkotási eljárásai tekintetében már 2004-ben elindított kísérleti intézményközi projekt („Átláthatóság a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségben”, Trans-JAI) részét képező közös intézményközi jegyzékbe bevezetni; tudomásul veszi a Wallström európai bizottsági alelnök által a plenáris ülésen bejelentett 2010-es új határidőt, és ezért úgy véli, hogy ezt a határidőt sem lehet teljesíteni, ha az uniós intézmények nem biztosítanak azonnal olyan kapcsolattartó tisztviselőt, aki beilleszti az intézményközi kódot, amennyiben az az eredeti dokumentumból hiányzik; úgy véli, hogy a jelenlegi helyzet nem pusztán a közpénzek elherdálása, de a polgárokat is távol tartja az olyan rendkívül érzékeny területeket érintő jogalkotási tevékenységtől, mint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség; sürgeti a Bizottságot, hogy törekedjen arra, hogy már a következő parlamenti ciklus elején hatályba léphessen egy ilyen eszköz;

10. úgy véli, hogy az uniós intézményeknek létre kellene hozniuk egy egységes uniós információs és dokumentációs nyilvántartást/ügyfélkaput, amely lehetővé teszi a polgárok számára az egyes eljárások nyomon követését, és az azokhoz kapcsolódó valamennyi dokumentumhoz való hozzáférést ⁽³⁾; egy ilyen terv a nyilvántartások és honlapok egyszerűsítéséből és teljessé tételéből, valamint azok uniós intézmények közötti összekapcsolásából indul ki annak érdekében, hogy azokat egységes uniós ügyfélkapuvá integrálja; felhív egy intézményközi napi hírlevél létrehozására, amely nyomon követi és összegyűjti az uniós jogalkotási és nem-jogalkotási tevékenységekhez és napirendekhez kapcsolódó információkat és dokumentumokat, a 2004-es intézményközi megállapodás által létrehozott, de sajnálatos módon a következő parlamenti ciklusig működésbe nem lépő Trans-JAI projekttel kapcsolatban tervezettek szerint,

11. felhívja az uniós intézményeket, hogy legalább a következő parlamenti ciklus kezdetére biztosítsák:

– hogy az előkészítő dokumentumokon feltüntessék a jogalkotási eljárásra való hivatkozást;

⁽¹⁾ Jelenleg nem ez a helyzet, mivel a Bizottság, a Parlament és a Tanács eltérő gyakorlatot követ.

⁽²⁾ HL L 345., 2003.12.31., 90. o.

⁽³⁾ Mint például az eredeti javaslat, az ülések jegyzőkönyvei, jelentések, módosítások, szavazások, a szavazások eredményei, viták, hatályos szövegek, tagállami végrehajtás, értékelési jelentések stb.

2009. január 14., szerda

- hogy minden napirend, valamint a Tanács és az előkészítő testületek eljárásainak eredményei egyértelmű hivatkozást tartalmazzanak a háttérdokumentumokra, és ezeket (köztük a belső munkadokumentumokat) kellő időben rögzítsék és közzétegyék a tanácsi nyilvántartásban;
- hogy világos és átlátható módon tegyék a polgárok számára egyértelművé szervezeti felépítésüket a belső egységek hatásköreinek, a belső munkafolyamatoknak és a hatáskörükbe tartozó dokumentumok várható határidejének, valamint annak a részlegnek a megjelölésével, amelyhez a polgárok fordulhatnak segítségért, tájékoztatásért vagy közigazgatási jogorvoslatért;
- hogy valamennyi jogalkotási javaslatot a nyilvánosság számára is elérhető hatásvizsgálat kísérjen;

12. felhívja az uniós intézményeket az átláthatóság javításának biztosítására a komitológiai eljárással és az együttdöntési eljárásban az uniós intézmények között az első olvasat során létrejött megállapodások (az úgynevezett háromoldalú megbeszélések) összefüggésben, valamint arra, hogy a jogalkotási eljárások során biztosítsák az intézményközi megállapodások teljes mértékű összhangját a nyilvánosság, az átláthatóság és a nyitottság követelményével, amelyek magukban foglalnak egy parlamenti közgyűlést, amelynek jogszabályban foglalt kötelezettsége, hogy nyilvános üléseket tartson és közzétegye a megvizsgált dokumentumokat;

13. hangsúlyozza azt a tényt, hogy az átruházott jogalkotás jelenlegi eljárásait (az ún. „komitológiai aktusokat”) – amelyek az uniós intézmények által minden évben elfogadott kötelező erejű jogi aktusok kilenctizedét teszik ki – felül kell vizsgálni és oly módon kell alkalmazni, hogy a demokratikus elvek és az átláthatóság biztosítva legyenek; hangsúlyozza azt a tényt, hogy a komitológiai bizottságok tagjainak nevét, az eljárásokat és a szavazást nyilvánosságra kell hozni, továbbá hogy a nemzeti és európai parlamenti képviselők, valamint a polgárok számára közvetlen hozzáférést kell biztosítani a komitológiai nyilvántartásban szereplő dokumentumokhoz, amint azokat megküldik a komitológiai bizottságok tagjainak (ahogy azt Barnier volt biztos 2001-ben megígérte); úgy véli, hogy a megerősített átláthatóság különösen a rendeltre irányuló tervezetekre alkalmazandó, és a Parlamentnek az ilyen javaslatok kezelését a lehető legnyitottabb és legátláthatóbb módon kell megszerveznie, elkerülve ezáltal az olyan átláthatatlan helyzeteket, amelyek a folyadékokkal és testszenkerekkel kapcsolatosan a repülésbiztonságra vonatkozó rendeletek esetében felmerültek;

14. úgy véli, hogy az intézmények közötti lojális együttműködés elve magában foglalja az uniós intézmények azon kötelezettségét, hogy többek között amennyiben jogalkotási aktusokon vagy nemzetközi egyezményeken dolgoznak (például az EU és az USA közötti bel- és igazságügyi együttműködés, az utas-nyilvántartási adatok és az adatvédelem területén) vagy a kinevezési eljárások (például az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége igazgatójának kinevezése) során megosszanak minden fontos, akár minősített vagy bizalmas érintett dokumentumot és információt, valamint hogy a jelenlegi gyakorlaton sürgősen javítani kellene;

15. elismerését fejezi ki az európai ombudsmannak az uniós intézmények átláthatóságának növelése érdekében végzett munkájáért, és osztja az európai adatvédelmi biztossal közös álláspontját az adatvédelem, illetve a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK rendeletben⁽¹⁾ és az 1049/2001/EK rendeletben szabályozott, magánélethez való jog közötti egyensúly tekintetében; felkéri az európai ombudsmant, hogy készítsen jelentést a dokumentumokhoz való hozzáférésekről az újonnan megválasztott Parlament részére, amely foglalkozik az ebben az állásfoglalásban felmerült kérdésekkel;

16. felhívja az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő az Európai Unió alapjogi chartájának 41. cikkében, az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlatában, az európai ombudsman ajánlásaiban és a tagállamok legjobb gyakorlataiban megfogalmazott elveken alapuló közös, átlátható igazgatási kultúrát; úgy véli, hogy – amint az az adatvédelmi tisztviselők esetében már megvalósult – az uniós intézmények valamennyi főigazgatóságának biztosítania kellene, hogy a dokumentumokat a helyes adminisztráció elveivel, a 1049/2001/EK rendelettel és az adott uniós intézmény eljárási szabályzatával összhangban terjesszék elő, vegyék nyilvántartásba, titkosítsák, oldják fel a titkosítást és terjesszék;

(¹) HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

2009. január 14., szerda

17. felhív arra, hogy 2009-ben az európai választások alkalmából indítsák útjára az átláthatóság európai évét, illetve mozdítsanak elő európai átláthatósági kampányt annak érdekében, hogy a polgárok tájékozódjanak az uniós dokumentumokhoz való hozzáféréshez fűződő jogaikról, valamint a nyilvánosságról, nyitottságról és átláthatóságról szóló uniós és tagállami előírásokról;

18. úgy véli, hogy a tagállamoknak az uniós jogszabályok nemzeti jogszabályokba való átültetésekor tükrözniük kell az uniós szintű átláthatóságot, és felhívja a nemzeti parlamenteket, valamint az Európai Unió közösségi és európai ügyekkel foglalkozó parlamenti bizottságainak konferenciáját, hogy vizsgálják meg ezen állásfoglalás javaslatait és mozdítsák elő a parlamentek és parlamenti képviselők tevékenységeinek uniós nyilvántartását, amely az EU, az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek közötti, az e-parlamenti és e-kormányzati átláthatóság legjobb gyakorlataiból is merítő kölcsönös együttműködés és konzultáció biztosítását és fokozását szolgálhatja;

19. tudomásul veszi az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 270(2008) sz. véleményében a hivatalos dokumentumokhoz való hozzáférésről szóló Európa tanácsi egyezménytervezettel kapcsolatban kifejtett agggodalmakat, és felhívja a tagállamokat, hogy legalább a Közgyűlés tagjai által benyújtott módosításokat foglalják bele az egyezménytervezetbe;

20. felhívja a 1049/2001/EK rendeletet a dokumentumaik tekintetében továbbra sem alkalmazó két intézményt, vagyis az Európai Tanácsot és az Európai Bíróságot – az utóbbit csak annyiban, amennyiben ez adminisztratív feladatait érinti –, hogy mérleljék a helyzetet és annak megoldása érdekében tegyék meg a megfelelő lépéseket;

21. felhívja az uniós intézményeket, hogy az 1049/2001/EK rendelet jelenleg javasolt felülvizsgálata alapján dolgozzanak ki ambiciózus, az információ szabadságáról szóló európai jogszabályt;

22. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az európai ombudsmannak, az európai adatvédelmi biztosnak és az Európa Tanácsnak.